

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce: R. D.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 8. 2021, čj. MPSV-2021/131270-918 a čj. 131278/-918,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím čj. MPSV-2021/131270-918 (dále jen „rozhodnutí I.“) zamítl žalovaný odvolání žalobce proti rozhodnutí orgánu I. stupně – Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 20. 5. 2021, čj. 3350/2021/HKR, kterým bylo rozhodnuto snížit dávku příspěvek na živobytí ze 2.200 Kč na 645 Kč měsíčně ode dne 1. 12. 2016 a současně od tohoto dne obnovit její výplatu. Napadené rozhodnutí orgánu I. stupně bylo potvrzeno jako správné.

2. Rozhodnutím čj. MPSV-2021/131278-918 (dále jen „**rozhodnutí II.**“) zamítl žalovaný odvolání žalobce proti rozhodnutí orgánu I. stupně – Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2021, čj. 34013/2021/HKR, kterým bylo rozhodnuto snížit dávku doplatek na bydlení z 5.500 Kč na 3.373 Kč měsíčně od 1. 12. 2016 a současně od tohoto dne obnovit její výplatu. Napadené rozhodnutí orgánu I. stupně bylo potvrzeno jako správné.
3. Proti oběma rozhodnutím podal žalobce žalobu, krajský soud neshledal důvodu k tomu, aby rozhodoval o každém rozhodnutí žalovaného samostatně, neboť konstatoval, že skutečnosti, které vedly k vydání obou rozhodnutí ve věci, jsou prakticky totožné, jakož i osoby, jichž se rozhodnutí dotýkají.
4. Krajský soud konstatoval, že ve věci **rozhodnutí I.** lze ze spisové dokumentace věci vysledovat následující vývoj správního řízení:
5. Žalobce podal dne 19. 10. 2011 žádost o příspěvek na živobytí, dávka mu byla tentýž den přiznána ve výši 2.020 Kč měsíčně od října 2011, od 1. 1. 2012 byla ze zákona navýšena na 2.200 Kč měsíčně. V době podání žádosti žil žalobce sám, měl vyživovací povinnost (dluh na výživném na staršího syna D., později i na mladšího D.), trvalé bydliště evidováno na Magistrátu města Hradec Králové, zdržoval se po kamarádech, v průběhu pobírání dávky příspěvek na živobytí měnil místa svého skutečného pobytu, od 1. 5. 2015 uváděl skutečný pobyt v nájemním bytě na adrese xx (předpis pevných a zálohových plateb spojených s užíváním bytu byl od 1. 6. 2015 stanoven pro dvě osoby ve výši 4.350 Kč, doklady o úhradě nájmu a služeb byly pronajímatelem od května 2015 vystavovány na částku 4.000 Kč měsíčně, od května 2016 na částku 5.500 Kč měsíčně.
6. Z žalobou napadeného rozhodnutí pak plyne popis dalších skutečností, kdy od srpna 2015 se žalobce dostavoval na úřad práce, 2. 11. 2016 uvedl, že nemá žádný majetek ani příjem, nevlastní žádný účet a prohlásil, že dne 1. 11. 2016 proběhl soud o svěřeni dítěte – syna D. – do jeho péče. Správní orgán dále po sdělení žalobce ze dne 7. 11. 2016 vyzval k součinnosti Odbor soc. věcí a zdravotnictví Magistrátu města Hradec Králové za účelem zjištění skutečností, rozhodných pro dávku a její výši – skutečný pobyt žalobce, jeho syna, příjmy žalobce. Dne 10. 11. 2016 obdržel správní orgán sdělení OSVZ, z něhož plyne, že v rámci líčení týkajícího se zanedbání povinné výživy, žalobce sděloval, že se o syna stará, kupuje mu oblečení, dává mu peníze apod., uvedl též, že dlužné výživné uhradil na účet syna, který mu založil a k němuž má sám dispoziční právo. V průběhu opakovaných návštěv v domácnosti bylo zjištěno, že žalobce, jeho syn, babička, již byl tento dosud svěřen do péče a bývalý manžel babičky žijí společně v jednom bytě na adrese xx. V průběhu řízení žalobce sdělil, že má již cca rok pronajatý byt na adrese xx. Při samotném soudním jednání žalobce sdělil, že kromě dávek má příjem z prodeje zboží, objednávaného z Číny, toto potvrdil při výslechu i jeho syn, a to, že nakupují zboží společně a následně ho prodávají. Dne 30. 11. 2016 se žalobce dostavil na úřad práce, k zjištěným skutečnostem uvedl, že bydlí na adrese xx, k případným příjmům se odmítl vyjádřit, byl vyzván k doložení rozsudku o svěřeni dítěte do péče, protokol odmítl podepsat. Dne 14. 12. 2016 opět nic nedoložil, až dne 19. 12. 2016 přinesl pouze první stranu rozsudku s vyznačenou právní mocí a uvedl, že společně se synem nebydlí. OSVZ poskytl úřadu celý rozsudek dne 27. 12. 2016, z něhož vyplynulo, že na výše cit. adrese pronájmu občas přespí, jinak bydlí v bytě se synem a jeho babičkou, má příjem z prodeje zboží z Číny, nezletilý sdělil, že dostává od otce peníze na účet jako kapesné, objednávají a prodávají zboží z Číny. K tomu žalobce sdělil, že toto zboží slouží pro ně dva a platí jej

většinou jeho otec, on sám žádný zdanitelný příjem nemá. Dále úřad zajistil Protokol o jednání okresního soudu v dané věci, z něhož vyplynula mj. výpověď nezletilého v uvedeném smyslu shora, na opakované výzvy správního orgánu žalobce doložil pouze nesouhlas syna s poskytnutím informací o jeho účtu a svůj nesouhlas s žádostmi správního orgánu k doložení informací, uvedených v průběhu soudního řízení. Pro další nenaplnění žádostí, uvedených v dalších výzvách žalobci došlo dne 25. 4. 2017 k rozhodnutí o zastavení výplaty dávky příspěvek na živobytí ode dne 1. 12. 2016. Dne 26. 4. 2017 žalobce doložil potvrzení o studiu syna, výpisy z jeho účtu, z nichž jsou patrné velké pohyby finančních prostředků za období 18. 10. 2016 – 13. 4. 2017, rozhodnutí o odejmutí příspěvku na živobytí pak bylo vydáno dne 17. 5. 2017, rozhodnutí ze dne 25. 4. 2017 bylo následně potvrzeno žalovaným dne 27. 6. 2017 jako správné, rozhodnutí o odejmutí pak dne 17. 7. 2017. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 3. 2019 sp. zn. 32 Ad 19/2017 zamítl žalobu žalobce, Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušil. Zavázal žalovaného, aby posoudil věcně žalobcem posledně doložené dokumenty a přihlédl k nim při posouzení nároku žalobce na dávku. Žalovaný proto zrušil rozhodnutí orgánu I. stupně a zavázal jej k cit. doplnění řízení.

7. Orgán I. stupně přijal po výzvě dne 10. 2. 2020 vyjádření žalobce, který uvedl, že účet syna nepoužíval, neví, jaké transakce na něm probíhaly, ví pouze, že syn si objednal nějaké věci z Číny pro svoji potřebu a víc si nepamatuje. Výzvy byly zaslány i synovi žalobce jako společně posuzované osobě, po období covidu se syn žalobce k výzvě dostavil na úřad, kde předal své vyjádření písemné, zde uvedl, že ve společné domácnosti s otcem nikdy nežil a nemůže být proto posuzován jako společně posuzovaná osoba. K položkám na svém účtu sdělil, že si kupoval nějaké věci z Číny, které hradil ze sirotčího důchodu nebo mu na ně dal děda, u soudu uvedl, že obchodují s otcem s Čínou proto, aby mu byl svěřen do péče. Obdobně se vyjádřil i k další výzvě správního orgánu. Dne 4. 11. 2020 bylo vydáno rozhodnutí o odejmutí dávky žalobci od 1. 12. 2016, toto bylo následně zrušeno odvolacím orgánem a správní orgán I. stupně byl zavázán k vydání nových výzev společně posuzovaným osobám za účelem zjištění původu vkladu na účet syna žalobce v měsíci listopadu 2016, a v případě neobjasnění k posouzení těchto jako bezúplatného příjmu. Žalobce reagoval obdobně (viz výše), syn sdělil, že se jedná patrně o peníze ze sirotčího důchodu, od dědy, a od firmy FERROUS a.s. jde patrně o vratku za zakoupené a vrácené zboží.
8. Následně pak Úřad práce vydal dne 21. 5. 2021 rozhodnutí, kterým snížil dávku příspěvek na živobytí z 2.200 Kč na 645 Kč měsíčně od 1. 12. 2016 a současně od tohoto dne obnovil její výplatu. Z rozhodnutí žalovaného pak vyplývá přezkum argumentace orgánu I. stupně pro výpočet dávky a důvody, pro něž považuje rozhodnutí za souladné se zákonnou úpravou.
9. Ve věci **rozhodnutí II.** lze vysledovat ze spisové dokumentace následující vývoj správního řízení:
10. Žalobce podal dne 27. 5. 2015 žádost o doplatek na bydlení, kdy uvedl jako adresu trvalého pobytu xx, jako adresu doručovací xx, adresu skutečného pobytu pak xx, vše v Hradci Králové. Jako společně posuzovanou osobu žalobce označil K. K.. K žádosti byla doložena nájemní smlouva na část bytu. Dne 8. 5. 2015 žalobce oznámil, že uvedená osoba se od 27. 5. 2015 odstěhovala. Dne 2. 7. 2015 byl na adrese xx proveden pokus o sociální šetření, kdy zjištěno neoznačení zvonku, schránky ani vchodových dveří

jménem, sousek uvedl, že nikdo takový ve vchodu nebydlí. Žalobci byla přiznána dávka doplatek na bydlení ve výši 4.000 Kč měsíčně od května 2015 dne 2. 7. 2015.

11. Poté žalobce navštěvoval úřad práce každý měsíc, dne 31. 5. 2016 bylo vydáno rozhodnutí o zvýšení doplatku na bydlení na 5.500 Kč měsíčně od 1. 5. 2016, neboť byly zvýšeny náklady na bydlení. Dne 2. 11. 2016 uvedl žalobce do protokolu, že proběhl soud o svěřeni dítěte do jeho péče, syna D. nahlásí do okruhu společně posuzovaných osob, od chvíle, kdy s ním bude bydlet, tento bydlí u babičky. V dalším pak odkazuje soud na skutečnosti, sdělené OSVZ Magistrátu města Hradec Králové ke skutečnostem, zjištěným z Protokolu a rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové v řízení o svěřeni syna žalobce do jeho péče, které jsou popsány výše v bodě 6. K opakovaným výzvám správního orgánu předložil žalobce nesouhlas syna k předání informací o jeho účtu a dále předložil nesouhlas s posuzováním informací, sdělených při soudní výpovědi, pro současné řízení o dávce. Dne 11. 4. 2017 obdržel správní orgán doklad o výši měsíčních příjmů syna žalobce vyplacených v měsíci listopad a prosinec 2016 a leden 2017 – sirotčí důchod bez uvedení výše, vklady na účtu v hodnotě 500 Kč a jako společně posuzované osoby – základní údaje o synovi, jako místo jeho skutečného pobytu uvedena adresa xx. Doklady o příjmech žalobce byly doloženy až 19. 4. 2017 – všechny kolonky přeškrtnuty. Doklady nesplňovaly požadavky výzev, správní orgán tak 25. 4. 2017 zastavil výplatu dávky od 1. 12. 2016. Po Oznámení o zahájení řízení o odejmutí dávky žalobce předložil potvrzení o studiu syna a výpisy z jeho účtu za období 1. 11. 2016 – 13. 4. 2017. Dne 17. 5. 2017 bylo vydáno rozhodnutí o odejmutí dávky, 17. 7. 2017 bylo rozhodnuto žalovaným zamítnutím odvolání žalobce, dne 29. 3. 2019 pak ve věci rozhodl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem sp. zn. 32 Ad 19/2017 zamítnutím žaloby jako nedůvodné. Dne 17. 10. 2019 Nejvyšší správní soud v Brně (dále jen „NSS“) rozsudkem zrušil rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a sdělil, že s ohledem na data rozhodnutí orgánu I. stupně byly doloženy požadované skutečnosti včas a je potřebné k nim přihlédnout. Zejména pak zabývat se pohybem peněžních prostředků na bankovním účtu syna žalobce, zkoumat, na co byly prostředky použity. Žalovaný poté zrušil rozhodnutí orgánu I. stupně dne 14. 1. 2020.
12. Orgán I. stupně poté vyzval žalobce k doložení vyjádření se k přijatým platbám, vkladům a odchozím platbám z účtu č. xx a k doložení výpisů z účtu syna D. za období od 1. 3. 2016, k čemuž žalobce sdělil, že účet je syna a tento je již plnoletý, proto údaje nemůže doložit. Výzva byla poté zaslána synovi žalobce, z důvodu nouzového stavu covidu se jednání konalo až dne 21. 7. 2020, kdy tento předal správnímu orgánu své písemné stanovisko. Zde je uvedeno, že ve společné domácnosti s otcem nikdy nežil, nemohl být tedy společně posuzovanou osobou, objednával si nějaké věci z Číny a u soudu uváděl, že spolu obchodují s Čínou, neboť se tak domluvili, aby mu byl svěřen do péče. Výzva byla posléze opakována, zmocněnec žalobce byl seznámen s obsahem spisu, dne 4. 11. 2020 bylo vydáno rozhodnutí o odnětí dávky doplatku na bydlení od 1. 12. 2016 z důvodu nesplnění výzvy.
13. Následně bylo toto rozhodnutí žalovaným dne 19. 1. 2021 zrušeno, orgánu I. stupně uloženo nové vyhodnocení nároku žalobce na dávku za prosinec 2016, zaslání nové výzvy společně posuzovaným osobám k upřesnění původu vkladů v hotovosti na účtu syna žalobce z měsíce listopadu 2016 (v případě neobjasnění uvedených položek hodnotit tyto jako bezúplatný příjem), s následným vyhodnocením nároku na dávku a její výši. Po nové výzvě pak správní orgán s odkazem na spis příspěvku na živobytí hodnotil tam

uvedené skutečnosti. Z písemného vyjádření ze dne 26. 2. 2021 pak správní orgán uvedl v napadeném rozhodnutí, že syn žalobce sdělil, že nikdy s otcem ve společné domácnosti nežil, bydlel s babičkou a dědou v xx, otec na xx, má se vyjádřit k platbám na účtu od 16. 11. 2016 do 24. 11. 2016, do péče otcem byl svěřen rozsudkem okresního soudu s nabytím právní moci dnem 8. 12. 2016, po 4 letech si nemůže pamatovat jednotlivé položky. Žalobce pak sdělil, že s účtem nenakládal, syn si o něm rozhodoval sám. Nové rozhodnutí ve věci vydal orgán I. stupně dne 24. 5. 2021, snížil doplatek na bydlení z 5.500 Kč na 3.373 Kč měsíčně od 1. 12. 2016 a současně obnovil od tohoto dne výplatu uvedené dávky.

14. Žalovaný ve svém žalobou napadeném rozhodnutí odkázal na znění ustanovení § 33 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon č. 111/2006 Sb.“), § 34 písm. a) – c), § 33a odst. 5 a § 35 a a 35 písm. b). S odkazem na znění ustanovení § 9 odst. 1 cit. zákona o zápočtu příjmů pro účely stanovení nároku na dávku a výpočet výše dávky a § 10 o rozhodném období za které se zjišťuje příjem a plnění ostatních podmínek, ve spojení s příslušnými ustanoveními zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu (dále jen „zákon č. 110/2006 Sb.“), dospěl poté správní orgán k výpočtu výše cit. výše nároku na dávku.

II. Žalobní argumentace

15. Ve své žalobě žalobce brojil proti oběma vydaným rozhodnutím žalovaného ve věci a namítal, že řízení provedená za účelem vydání rozhodnutí neodráží realitu, vypořádání se se všemi jeho námitkami, nebyl zjištěn jasně a úplně skutečný stav jeho věci. Orgán sociální péče není orgánem rozhodujícím o dávkách hmotné nouze a úřad práce nemůže spoléhat na jeho sdělení, chování pana M. řešil žalobce až s primátorem města. U žalovaného se jedná pouze o domněnky.
16. K výpovědi syna před soudem žalobce uvedl, že bylo nutné vzít v úvahu, v jakém řízení byla výpověď učiněna, kolik let bylo synovi, kdy se stal rozsudek pravomocným, od jakého data byly dávky zastaveny a kdy se paní K. odstěhovala. S ní v xx nebydlel, jak může být tvrzeno, že se zdržoval v xx s rodiči a synem. Vlastník bytu sdělil dne 4. 7. 2017, že žalobce užívá byt sám, naznačil nesrovnalosti s Úřadem práce, pro které odložil záměr bydlet se synem..... Vady řízení spatřuje v tom, že správní orgán uvedl, že v průběhu let nebylo jednoznačně prokázáno, kde žalobce a jeho syn skutečně žije.
17. Žalobce poukázal dále na šetření v dalších řízeních, z nichž vyplynula i výpověď jeho matky a argumentoval tím, že správní orgán vybíral pouze skutečnosti, svědčící v jeho neprospěch a nezaujal nezávislý a nestranný postoj k jeho situaci. Občasné návštěvy syna a nemocného otce nemohou být hodnoceny jako sdílení společné domácnosti. Nejprve mu byly dávky odejmuty, poté kráceny. V postupu správních orgánů spatřuje žalobce libovůli, řízení byla nepřiměřeně dlouhá.
18. Žalobce dále uvedl, že syn D. mu byl sice svěřen do výchovy, společnou domácnost s ním však nevedl a výklad § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 110/2006 Sb., je tak nesprávný. Takové posouzení musí vycházet z reality, smysl společně posuzovaných osob dle tohoto zákona nelze vykládat dle soudního rozhodnutí o úpravě poměrů k dítěti. Nesprávné je i tvrzení správního orgánu o tom, že syn D. není účastníkem řízení a před vydáním rozhodnutí ho proto není nutné seznamovat s písemnými materiály. Toto neodpovídá procesním zásadám, když byl zařazen mezi společně posuzované osoby a na tomto základě byly žalobci protiprávně kráceny dávky.
19. V dalším žalobce brojil proti závěru správního orgánu o tom, že složil na účet syna částku 45.000 Kč, kterou následně vybral a použil na nákup zboží z Číny, toto nebylo prověřeno, jeho dispoziční oprávnění k účtu bylo formální a zmínka o obchodování s Čínou plynula ze svěřeneckého řízení. Své výpovědi ve svěřeneckém řízení označil žalobce v žalobě za „milosrdné lži“, vycházející ze sledovaného cíle a motivace, kdy hledal se synem způsob, jak předejít riziku jeho umístění do dětského výchovného ústavu. Takové skutečnosti by měly být následně potvrzeny dalšími důkazy. Vnitřní přesvědčení správního orgánu nesmí být extenzivní a nesmí správní orgán zbavovat povinnosti tvrzení prokázat.
20. V závěru žalobních námitek žalobce navrhl zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. V replice ze dne 13. 12. 2021 žalobce prakticky zopakoval své námitky.

III. Vyjádření žalované

21. Žalovaný podal písemné vyjádření dne 1. 11. 2021. K dávce příspěvku na živobytí žalovaný sdělil, že žalobce byl opakovaně vyzýván k doložení příjmů a skutečného pobytu v daném řízení, buď se však odmítal vyjádřit (zde odkaz na 3O. 11. 2016, 14. 12.

- 2016), nebo se vyjadřoval a reagoval na výzvy jen částečně (19. 12. 2016). Výzvu ze dne 31. 3. 2017 pak ve stanovené lhůtě nesplnil vůbec. Následně byl vyzván k doložení příjmů i tehdy nezletilý syn D., který byl žalobci svěřen do péče soudem od 1. 11. 2016, a byl proto zařazen do okruhu společně posuzovaných osob s žalobcem.
22. K jednoznačnému objasnění plateb na účtu syna D. nedošlo, tyto byly vyhodnoceny jako bezúplatný příjem dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 110/2006 Sb., hlavním důvodem pro snížení dávky tedy byly příjmy společně posuzované osoby – syna D. – a to vklad v hotovosti na účtu ve výši 800 Kč ze dne 16. 11. 2016 (započten ze 100 %), vklad v hotovosti na účtu ve výši 1.500 Kč ze dne 22. 11. 2016 (započten ze 100 %), vklad v hotovosti na účtu ve výši 500 Kč ze dne 24. 11. 2016 (započten ze 100 %), přídavek na dítě vyplacený ze systému státní sociální podpory ve výši 700 Kč (započten ze 100 %) a sirotčí důchod ve výši 2.788 Kč (započten z 80 %).
23. K dávce doplatku na bydlení pak žalovaný sdělil, že i v tomto napadeném rozhodnutí popsal průběh celého řízení, kde hlavním důvodem pro snížení dávky byly opět příjmy společně posuzované osoby, a to syna D..
24. Žalovaný dále uvedl, že ze spisové dokumentace úřadu práce zjistil, že žalobce je dlouhodobě nezaměstnaný (od 6. 10. 2011) a dlouhodobě pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí již od 19. 10. 2011 a doplatek na bydlení od 27. 5. 2015). Trvalý pobyt má po celou dobu hlášen na adrese xx, tedy na adrese xx, kontaktní adresu má po celou dobu na adrese svých rodičů – xx. Žalobce má dva syny, D. byl v minulosti svěřen do pěstounské péče tchyně žalobce (v 2/2015 zletil a v 12/2015 dokončil školu), syn D. byl od r. 2005 v péči (opatrovnictví) matky žalobce a od 1. 11. 2016 byl svěřen do výchovy žalobci. Na oba syny žalobce neplatil řádně výživné.
25. Žalobce byl nejdříve posuzován jako osoba bez přístřeší (od října 2011), v období 9/2014 – 10/2014 se zdržoval na ubytovnách, od 1. 11. 2014 bydlel s paní K. K. nejprve v nájemním bytě na adrese xx – do 21. 4. 2015, poté několik dnů na ubytovně xx a následně od 1. 5. 2015 v části nájemního bytu ve xx, při sociálním šetření 2. 7. 2015 zjištěny skutečnosti (viz výše).
26. 2. 11. 2016 žalobce oznámil úřadu práce, že 1. 11. 2016 proběhl soud o svěření syna D. do jeho péče, byl poučen, že po obdržení rozsudku tento musí doložit a nahlásit syna do okruhu společně posuzovaných osob od doby, kdy s ním bude bydlet. Dle § 50 zákona č. 111/2006 Sb., požádal úřad práce o součinnost OSVZ Magistrátu města Hradec Králové, z jehož sdělení vyplynulo, že v rámci líčení týkajícího se zanedbání povinné výživy žalobce opakovaně uváděl, že se o syna stará, dává mu peníze, kupuje oblečení, dlužné výživné uhradil na jeho účet, který mu založil a k němuž má dispoziční oprávnění. V průběhu opakovaných návštěv OSVZ bylo zjištěno, že žalobce, žalobcova matka a jeho syn žijí i s bývalým manželem matky společně na adrese xx, na základě opakovaných výzev umožnil žalobce opatrovníkovi šetření na adrese xx, kde uváděl již rok pronajatý byt. Při soudním jednání žalobce sdělil, že kromě vyplácených dávek má příjem z prodeje zboží z Číny (elektroniku, paměťové karty, flash disky), toto potvrdil při výsledku i jeho syn s tím, že toto objednávají a prodávají společně. Dne 19. 12. 2016 žalobce předložil úřadu pouze první stranu rozsudku s tím, že syn je stále u babičky a jakmile vyřídí na sebe synovy dávky, přebere ho do péče. Na základě výzvy OSVZ poskytl 27. 12. 2016 celé znění rozsudku, z něhož plyne, že v pronajatém bytě otec občas přespí, ale žije s matkou a synem, nakupuje synovi oblečení, má příjem z prodeje zboží

z Číny, které si tam objednával. Živnostenský list nemá, složil synovi na účet 45.000 Kč, které obratem vybral a nakoupil za to zboží z Číny. Nezletilý uvedl, že otec mu na účet posílá 500 Kč kapesné, každý den mu dává 50 Kč na svačinu.

27. Dále žalovaný uvedl obdobné skutečnosti, jak plynou z Protokolu o jednání soudu, zde soud zdůrazňuje zejména skutečnost, že žalobce tam mj. uvedl, že bydlí ve stejném bytě jako syn, uvedl, že složil synovi na účet dlužné výživné, soud mu ale účinnou lítost neuznal, za tyto peníze nakoupil zboží v Číně. Dne 11. 4. 2017 byly doloženy úřadu práce další doklady (viz bod 11), žalobce byl opakovaně vyzýván, aby doložil rozhodné skutečnosti – rozsudek soudu, hlášení změn, přiřazení syna do okruhu společně posuzovaných osob a vysvětlení situace ohledně příjmů a skutečného pobytu, aby doložil příjmy z podnikání z Číny nebo doklad o tom, že nepodniká a žádný příjem nemá, synovy výpisy z účtu – opakovaně žalobce na výzvy nereagoval anebo pouze písemnými vyjádřeními, případně částečně nebo opožděně.
28. Žalovaný dále ve svém vyjádření popsal další vývoj řízení, uvedené skutečnosti vyplývají z již popsaného děje (viz výše), tedy, že dávky byly odejmuty, následně bylo vydáno rozhodnutí soudů a zrušující rozhodnutí žalovaného. Po provedení potřebných procesních kroků následně správní orgán vydal nová rozhodnutí, jimiž dávky snížil, žalovaný uvedená rozhodnutí jako správná potvrdil.
29. K žalobním námitkám žalovaný připomněl znění § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 110/2006 Sb., podle něhož se společně posuzují rodiče a nezletilé nezaopatřené děti, přičemž v tomto případě zákon přímo nestanoví podmínku, že tyto osoby mají společně užívat byt či společně uhrazovat náklady na své potřeby. Zařazení syna D. do okruhu společně posuzovaných osob provedl úřad práce na základě rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové č. xx, kterým byl syn D. svěřen do péče otce a formuláře „Ostatní společně posuzované osoby“, který žalobce vlastnoručně podepsal a doložil úřadu práce dne 11. 4. 2017. Zároveň úřad práce při zařazení syna do okruhu společně posuzovaných osob přihlédl k dalším podkladům ve spise, které byly opatřeny úřadem práce za účelem zjištění rozhodných skutečností. Viz shora – žalobce buď k výzvě toto nedoložil, nebo doložil nedostatečně, případně informace v průběhu řízení měnil.
30. K otázce bydlení žalobce a jeho syna vyjádření odkazuje na skutečnosti, které vyplývaly ze sdělení OSVZ ze dne 10. 11. 2016, z rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové (obojí viz výše), v průběhu řízení žalobce tvrdil, že bydlí v pronajatém bytě ve xx, nicméně tato skutečnost nikdy žalobcem jako žadatelem o dávku nebyla prokázána a konečně, z žádosti žalobce o změnu výplaty sirotčího důchodu syna z 2. 1. 2017 plyne, že žádal výplatu v hotovosti na adresu v xx. Vzhledem k časové prodlevě již dle žalovaného nelze zpětně zjistit, kde skutečně žalobce se synem v uvedené době bydlel.
31. K žalobní námitce o tom, že žalovaný krátil sociální dávky bez jasných důkazů o přímé vazbě mezi synem jako osobou společně posuzovanou a vedením společné domácnosti v pronajatém bytě v Hradci Králové a dle jeho přesvědčení je třeba vyjít z toho, že není splněna rozhodná podmínka společného bydlení a společného uspokojování základních životních potřeb. Žalovaný k této argumentaci opět připomíná znění zákona (viz výše), s tím, že právní úprava při vymezení okruhu společně posuzovaných osob je založena především na společném posuzování osob, mezi nimiž je vzájemná vyživovací povinnost. Úřad práce tak hodnotil na základě dokladů, přítomných ve spise, že po soudním svěření syna D. do péče, má být žalobce společně posuzován se svým synem ve smyslu § 4 odst. 1

písm. a) cit. zákona, přičemž není stěžejní, zda žalobce se svým synem žil či užíval byt na adrese xx, či xx. Žalobce pak přesto, že nebylo jednoznačné, kde zrovna bydlí, pobíral dávky pomoci v hmotné nouzi tak, jako by užíval byt na adrese ve xx, tj., byly zohledňovány a propláceny náklady na bydlení hrazené v tomto bytě.

32. K námitce žalobce o povinnosti seznámení syna s písemnými materiály žalovaný poukázal na znění § 68 zákona č. 111/2006 Sb., z něhož plyne, že osoby společně posuzované se žadatelem o dávku nebo jejím příjemcem jsou účastníky řízení o dávkách, jen jde-li o řízení o přeplatku na dávce, který měly tyto osoby způsobit samostatně, popřípadě společně se žadatelem o dávku. Tímto postupem nicméně nebylo nijak dotčeno právo osoby společně posuzované na nahlížení do spisu „jinou osobou“ ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

33. Krajský soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.). Se souhlasem účastníků řízení soud rozhodoval bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
34. Krajský soud se pečlivě seznámil s obsahem žalovaným předložených 5 správních spisů, z nichž vyplývají veškeré žalovaným výše popsané skutečnosti, jak z řízení o dávce příspěvek na živobytí, tak dávce doplatek na bydlení, včetně žalovaným vydaných opakovaných výzev k splnění povinností žadatele o dávky, které plynou ze znění obou výše cit. zákonů. Krajský soud, s o hledem na všechny výše uvedené a popsané skutečnosti nepovažoval za potřebné jednotlivé listiny ze správních spisů opakovaně citovat, neboť považuje v daném případě za dostačující konstatovat, že žádná z listin, na jejichž obsah odkazuje žalovaný, ve správních spisech nechybí.
35. Krajský soud dále nepovažoval za potřebné konstatovat jednotlivé výpočty dávek, provedené na str. 11 – 14 rozhodnutí I. a str. 10 – 13 rozhodnutí II., neboť z žalobních námitek nevyplývá námitka nesprávnosti aplikace jednotlivých zákonných ustanovení a nesprávnost vypočtených částek dávek jako přiznaného nároku žalobce. Nad rámec tedy krajský soud pouze uvádí, že jak jednotlivá aplikovaná ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., tak i zákona č. 110/2006 Sb., byla shledána v případě žalobce správně a souladně s platnou právní úpravou a krajský soud neshledal žádná věcná pochybení ve výpočtech dávek.
36. Žalobce zpochybňoval správnost zjištění správního orgánu a dostatečnost podkladů, namítal zaujatost spočívající v tom, že žalovaný nevzal v úvahu skutečnosti, které svědčily ve prospěch žalobce, a naopak argumentoval s těmi informacemi, které pocházely z jiného řízení, v daném případě zejména soudního řízení ve věci nezletilého syna D. a rozhodování o jeho svěření do výchovy otce. Takovým námitkám ovšem krajský soud nemohl přisvědčit. Z průběhu správních spisů je jednoznačně patrné, že žalobce po celou dobu vedení správních řízení o dávkách hmotné nouze přistupoval k plnění svých povinností, daných ustanovením § 49 cit. zákona nezodpovědně, neboť, jak uváděl žalovaný, na výzvy a poučení správního orgánu reagoval často buď opožděně, částečně, anebo vůbec. Z cit. ustanovení přitom vyplývá **povinnost žadatele, příjemce dávky, osvědčit skutečnosti, rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu**

těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav. Krajský soud pak doplňuje, že správní orgán v případě uvedených dávek není orgánem, jehož úkolem je zjišťovat za žadatele veškeré rozhodné skutečnosti, naopak, krajský soud je přesvědčen, že dikce zákona kladé povinnost prokázat rozhodné skutečnosti na žadatele. Takové povinnosti jsou legitimní, když nelze přehlédnout, že je to žadatel, kdo žádá o poskytnutí pomoci a je tedy na něm, aby jasně prokázal, že splňuje podmínky zákonného nároku.

37. Pokud žalobce namítal, že správní orgán vzal jako podklad v úvahu jeho „milosrdné lži“ vyslovené v řízení o svěření syna do vlastní péče, zde krajský soud bez dalšího považuje takovou námitku za zcela irrelevantní, žalobce vypovídal u okresního soudu po poučení dle § 131 o.s.ř., musel si tedy být vědom toho, že musí vypovídat pravdivé informace. Za takového stavu pak nic nebrání žalovanému, aby se o takové sdělení opřel a odůvodnil jím i chybějící skutečnosti z probíhajícího řízení před státním orgánem. Pokud se žalobce domnívá, že za účelem svěření dítěte do výchovy a za účelem nároku na dávky sociálního zabezpečení, hmotné nouze, je na místě uvádět naprosto odlišné informace o svém finančním zabezpečení, bydlení a obstarávání základních životních potřeb, krajský soud na takovou argumentaci nemůže přistoupit a pouze dodává, že taková informace znevěrohodňuje veškeré další skutečnosti, které žalobce uvádí na svoji obranu. Jak konečně plyne např. z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2016, čj 20 Ad 53/2015-26 - „Jestliže je povinností správního orgánu zjistit skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), pak při jeho zjišťování v mezích vytyčených podmínek pro nárok na dávku v hmotné nouzi nemůže vycházet pouze z údajů předestřených účastníkem řízení, nýbrž i ze skutečností, o nichž má povědomost ze své dosavadní rozhodovací činnosti a z evidencí, do nichž má úřední přístup. Správní orgán nemůže jen pasivně vyjít z údajů předložených účastníkem řízení, nýbrž musí být aktivní při zjišťování podmínek pro nárok na dávky v hmotné nouzi podle zákona č. 111/2006 Sb., a účastník je povinen k výzvě správního orgánu požadovanou skutečnost uvést či vysvětlit“.
38. Krajský soud vydal v obou přezkoumávaných věcech rozsudek, který byl NSS následně zrušen a byla zrušena i rozhodnutí žalovaného, který následně zrušil rozhodnutí orgánu I. stupně a uložil mu, v souladu s právním názorem NSS, znovu posoudit žalobcem předložené podklady, které byly správnímu orgánu v mezidobí jeho rozhodnutí doručeny. Uložil též, aby se orgán I. stupně zabýval příjmy žalobce z případného obchodování se zbožím z Číny, za tím účelem aby případně provedl další šetření pohybu peněžních prostředků na účtu jeho syna. Z výše uvedených skutečností a napadených rozhodnutí žalovaného jasně plyne, že správní orgán učinil všechny kroky k tomu, aby dostál závěrům a doporučením NSS, vyzval žalobce i jeho syna k doložení potřebných skutečností, a na základě jejich reakce znovu podkladové informace posoudil.
39. Po přezkoumání věci považoval krajský soud z rozhodnutí I. za dostatečně i správně odůvodněné, že správní orgán neprovedl vyloučení syna žalobce z okruhu společně posuzovaných osob na základě znění § 8 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., když jednak argumentoval nedostatečným prokázáním všech rozhodných skutečností samotným žadatelem, jednak jeho prohlášením na formuláři „Ostatní společně posuzované osoby“ ze dne 11. 4. 2017. Námitku žalobce o tom, že jeho syn byl účastníkem řízení, žalovaný vypořádal adekvátně odkazem na ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, ve spojení s § 68 zákona č. 111/2006 Sb. Vyčíslení příspěvku na živobytí částkou 645 Kč při aplikaci ustanovení § 21 odst. 1, § 2 odst. 2, § 9 a 10, § 23 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., § 4

odst. 1, § 8 odst. 1 písm. a), § 44 odst. 3 a 7 zákona č. 110/2006 Sb., shledal krajský soud bezchybným.

40. Z rozhodnutí II. pak po přezkoumání správnosti rozhodnutí považoval krajský soud za souladné se zákonnou úpravou vyčíslení výsledné částky doplatku na bydlení ve výši 3.373 Kč měsíčně od 1. 12. 2016, když při uvedeném výpočtu správní orgán postupoval souladně se zákonnou úpravou dle § 33 odst. 1 písm. b), § 34 písm. a) – c), § 33a odst. 5, a § 35 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., i jeho ustanovením § 9 a 10, a ustanoveními zákona č. 110/2006 Sb., citovanými v bodě 39.
41. Jak krajský soud výše uvedl, správnost jednotlivých výpočtů nově stanovených dávek rozhodnutím orgánu I. stupně a konstatovaných rozhodnutím I. a II. žalovaného žalobce nijak konkrétně nespороval, krajský soud proto považoval výše uvedené skutečnosti ohledně jejich přezkoumání za dostatečné. Žalovaným zjištěný skutkový stav za výše popsané spolupráce žalobce z průběhu obou řízení považuje krajský soud po přezkoumání věci za dostatečný pro stanovení výše dávek v souladu s platnou právní úpravou.
42. Krajský soud konstatoval po přezkoumání věci, že žaloba není důvodná, žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, která by mohla zásadním způsobem znevěrohodnit žalovaným zjištěný skutkový stav věci, proto soud postupoval v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s.ř.s. a žalobu zamítl.

V. Náhrada nákladů řízení

43. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako

důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb.).

Hradec Králové 13. února 2023

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně